

# Psi Testuitgevers

**Gebruikershandleiding  
voor Beheerder**

**Schoolvragenlijst (SVL) &  
School Attitude Questionnaire Internet (SAQI)**

**Nog vragen?**

**E-mail: antwoord binnen maximaal twee uur  
Telefonisch: de hele dag bereikbaar**

**Zijn wij in gesprek?**

**Laat een boodschap en telefoonnummer achter.  
U wordt dezelfde dag teruggebeld.**

**8.30 – 13.00 uur:**

**06 – 82 09 53 35 (Pepijn Straatman)  
[pepijn.straatman@psitestuitgevers.nl](mailto:pepijn.straatman@psitestuitgevers.nl)**

**Bij ‘in gesprek’ of na 13.00 uur:**

**06 – 51 23 26 44 (Peter Tamboer)  
[peter.tamboer@psitestuitgevers.nl](mailto:peter.tamboer@psitestuitgevers.nl)**

**Harrie C. M. Vorst  
Peter Tamboer  
Pepijn Straatman**

**PsiTestuitgevers  
Amsterdam, 2021**

# Inhoud

<b>Algemene informatie</b>	<b>3</b>
Weblinks	3
Theoretische achtergrond	3
Algemene doelstelling	3
Gebruikersdoel & doelgroep	3
Meetpretentie	3
Pesten & schoolveiligheid	4
Anonimiteit & veiligheid	4
Kosten en facturering	4
Afnameduur	4
Overzicht van de gemiddelde afnameduur per versie van de SVL en SAQI	4
<b>Overzicht van alle schalen</b>	<b>5</b>
Betrouwbaarheid	5
Antwoordneigingen	5
Houdingen t.a.v. het schoolleven	5
Pestgedrag	6
Schoolveiligheid	6
<b>Verschillen SVL &amp; SAQI</b>	<b>7</b>
Klassiek (SVL) & Adaptief (SAQI)	7
Voordelen van de SAQI	7
<b>Normering</b>	<b>9</b>
Items & antwoordmogelijkheden	9
Moelijkheid van de items	9
Klassiek & Trekschatting	9
Frequentieverdeling & stanines	10
Riskante scores	10
Klas- en schoolnormen	11
Stabiliteit over jaren	11
<b>Rapportages</b>	<b>12</b>
Drie overzichten (zie bijgevoegde voorbeelden)	12
Verbetering items over pestgedrag	12
Verbetering klasnormen	12
Verbetering schoolveiligheid	12
Uitbreiding fysieke schoolveiligheid	12
Interpretatie individuele rapportage	13
Interpretatie klasrapportage	13
Interpretatie schooloverzicht	13
Omgang met de rapportages	13
<b>Gebruikershandleiding (in 10 stappen)</b>	<b>14</b>

# Algemene informatie

## Weblinks

Homepage Psi Testuitgevers: [www.psitestuitgevers.nl/](http://www.psitestuitgevers.nl/)

SVL: [www.svldigitaal.nl/](http://www.svldigitaal.nl/)

SAQI: [www.saqi.nl/](http://www.saqi.nl/)

## Theoretische achtergrond

Een leerling maakt gedurende de schooltijd diverse ontwikkelingen door op het gebied van cognitieve vaardigheden, sociaal-emotionele vaardigheden en persoonlijkheidskenmerken. Deze ontwikkelingen hangen nauw samen met diverse houdingen die leerlingen hebben t.a.v. het schoolleven. In de literatuur worden houdingen t.a.v. het schoolleven omschreven als onderling samenhangende structuren van opvattingen (kennis, overtuigingen en meningen) die gepaard gaan met bepaalde gedachtes (cognitief), gevoelens (affectief) en/of gedragingen (conatief). De oorzaken van negatieve houdingen kunnen liggen buiten school, op school of in de leerling zelf. Houdingen kunnen ook veranderlijk zijn in de loop van de tijd. Dat betekent tevens dat negatieve houdingen met de juiste begeleiding verbeterd kunnen worden.

## Algemene doelstelling

De algemene doelstelling van de SVL en SAQI is om bij leerlingen negatieve houdingen ten aanzien van het schoolleven in kaart te brengen. Hierbij gaat het niet om het in kaart brengen van bijvoorbeeld sociaal-emotionele problemen in algemene zin, maar om hoe sociaal-emotionele problemen zich via houdingen verhouden tot het schoolleven. M.a.w.: het gaat om een sociaal-emotionele aanpassing t.a.v. het schoolleven en niet t.a.v. bijvoorbeeld het leven thuis. Dit is een zeer praktische doelstelling, gericht op de mogelijkheid voor een school om negatieve houdingen op school te verbeteren.

## Gebruikersdoel & doelgroep

De SVL en SAQI zijn geschikt voor de groepen 6, 7 en 8 van het Basisonderwijs en voor alle klassen van het Voortgezet Onderwijs. Uitgezonderd is het Speciaal Onderwijs; daarvoor is een aparte versie van de SAQI beschikbaar (SAQI-OpMaat). De SVL en SAQI kunnen op drie manieren gebruikt worden:

1. Signalerings-instrument: Signaleren van risico's in het kader van leerlingenzorg
2. Adviserings-instrument: Handvat voor advies aan ouders, leerkrachten en begeleiders
3. Evaluatie-instrument: Evaluatie van het onderwijsleerproces op school:
  - Evaluatie van de beoogde onderwijsdoelen
  - Evaluatie van het succes van extra zorg
 (door afname SVL A en SVL B of twee keer de SAQI)

## Meetpretentie

De SVL en SAQI meten drie houdingen: welbevinden (houding t.a.v. school), motivatie (houding t.a.v. het schoolwerk) en zelfvertrouwen (houding t.a.v. de eigen capaciteiten op school), die elk onderverdeeld zijn in drie basishoudingen. Daarnaast worden diverse controles uitgevoerd op de wijze van antwoorden.

### **Pesten & schoolveiligheid**

Negatieve houdingen t.a.v. het schoolleven kunnen veroorzaakt worden door pestgedrag of een onveilig schoolklimaat. Aan de SVL en SAQI is daarom de optie toegevoegd om ook dit in kaart te brengen. (Bij de SVL worden deze items binnenkort toegevoegd.)

### **Anonimiteit & veiligheid**

Vanaf 25 mei 2020 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG 3.1) van toepassing. Ons beleid volgt de nieuwe algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van de Europese Unie. We hebben onze verwerkersovereenkomst bijgewerkt om u meer informatie te geven over hoe Psi Testuitgevers uw privacy beschermt. Wij zijn een bijzonder bedrijf dat bijzonder gevoelige informatie van leerlingen en scholen verzendt en beheert. Van het begin af aan zijn we daar heel zorgvuldig mee omgegaan. Alle kwetsbare punten hebben we de revue laten passeren tijdens de voorbereidingen op deze wetgeving. U vindt de verwerkersovereenkomst als bijlage bij de nieuwsbrief.

### **Kosten en facturering**

U kunt enkele proefafnames gratis doen. Voor de afnames in de klas wordt € 2,30 (excl. BTW) per leerling gerekend. U kunt een offerte aanvragen per telefoon of per e-mail. Facturering vindt plaats achteraf en worden aan het eind van elk kwartaal verstuurd. Binnenkort wordt de facturering geautomatiseerd.

### **Afnameduur**

De duur van de afname hangt af van drie dingen:

1. De optie om al dan niet items voor pestgedrag en schoolveiligheid af te nemen.
2. De snelheid van lezen (ook instructies) en invullen van een leerling.
3. Bij de SAQI verschilt het aantal afgenomen items per leerling door de werking van de adaptieve afname. Gemiddeld zijn dat 87 items over houdingen (exclusief de items voor pestgedrag en schoolveiligheid).

Zie onder voor een overzicht. De gemiddeldes zeggen natuurlijk niets over een individuele leerling, maar geven aan wat voor de meerderheid geldt. Sommige leerlingen zijn enkele minuten sneller, sommigen enkele minuten langzamer. Een heel kleine groep leerlingen zal er een stuk langer over doen. Voor deze leerlingen bestaat de mogelijkheid om de SVL of SAQI te onderbreken en op een later tijdstip te hervatten. Zie Stap 5 van de gebruikershandleiding. En er zijn ook altijd enkele leerlingen die relatief weinig items aangeboden krijgen en ook redelijk vlot antwoord geven. Die zijn dan soms al in een minuut of vijf klaar, terwijl ze toch alles serieus hebben ingevuld.

### **Overzicht van de gemiddelde afnameduur per versie van de SVL en SAQI**

Versie	N items (Gem.)	Gemiddelde Afnameduur
SAQI (zonder pestgedrag en zonder schoolveiligheid)	Gem. 107	18 minuten
SAQI (met pestgedrag en zonder schoolveiligheid)	Gem. 123	20 minuten
SAQI (zonder pestgedrag en met schoolveiligheid)	Gem. 131	22 minuten
SAQI (met pestgedrag en met schoolveiligheid)	Gem. 147	24 minuten
SVL Vorm A (met pestgedrag)	100	19 minuten
SVL Vorm B (met pestgedrag)	100	17 minuten
SVL Vorm A+B (met pestgedrag)	180	30 minuten

# Overzicht van alle (25) schalen

## A. Betrouwbaarheid (1)

De betrouwbaarheid van invullen is vastgesteld aan de hand van het percentage tegenstrijdige antwoorden bij gelijkende items.

## B. Antwoordneigingen

### B1. Sociaal wenselijke antwoordneiging (indruk maken op anderen) (2)

### B2. Sociaal wenselijke antwoordneiging (zelfbedrog) (3)

Sociaal wenselijk antwoordgedrag betekent dat een leerling positiever is over zichzelf dan in werkelijkheid het geval is. Positiever tegenover anderen (indruk maken) of positiever tegenover zichzelf (zelfbedrog). Dit kan er toe leiden dat bepaalde houdingen iets hoger uitvallen.

### B3. Onzekere antwoordneiging (4)

Er zijn ook leerlingen die heel onzeker zijn over wat ze zouden moeten antwoorden en geven relatief vaak het antwoord 'Dat weet ik niet'. Door deze antwoordneiging kunnen zwakke schoolhoudingen soms minder goed gedetecteerd worden.

### B4. Evaluatieve antwoordneiging (5)

Een klein deel van de leerlingen geeft aan de vragen uit de vragenlijst saai te vinden of moeilijk te beantwoorden. Dit kan soms leiden tot slordig invulgedrag en derhalve lagere betrouwbaarheid.

## C. Algemene houding t.a.v. het schoolleven (totaal) (6)

Dit geeft een totaalbeeld van alle schoolhoudingen weer.

### C1. Welbevinden (7)

Plezier op school (8)

Relatie met de leerkrachten (9)

Sociaal aanvaard voelen (10)

### C2. Motivatie (11)

Leertaakgerichtheid (12)

Concentratie in de klas (13)

Huiswerk-houding (14)

### C3. Zelfvertrouwen (15)

Uitdrukkingsvaardigheid (16)

Zelfvertrouwen bij Proefwerken (17)

Sociale Vaardigheid (18)

## **D. Pestgedrag**

### **D1. Pesten (of meedoen aan pesten) van anderen (19)**

### **D2. Gepest worden (20)**

Als een leerling gepest wordt, kan dat een mogelijke oorzaak zijn van eventuele zwakke houdingen t.a.v. het schoolleven. Maar ook als een leerling zelf meedoet aan pestgedrag kan dat verband houden met eventuele zwakke houdingen.

## **E. Schoolveiligheid**

### **E1. Algemeen gevoel van schoolveiligheid (21)**

Dit geeft in heel algemene zin weer in hoeverre een leerling zich veilig voelt op school. Als een leerling zich niet veilig voelt kan dat een mogelijke oorzaak zijn van eventuele zwakke houdingen t.a.v. het schoolleven.

### **E2. Sociale schoolveiligheid (relatie met de leerkrachten) (22)**

### **E3. Sociale schoolveiligheid (sociaal aanvaard voelen) (23)**

Met sociale schoolveiligheid wordt bedoeld de mate waarin een leerling zich veilig voelt bij de leerkrachten en andere leerlingen. Dit staat gelijk aan de welbevinden-schalen 'relatie met de leerkrachten' en 'sociaal aanvaard voelen'.

### **E4. Fysieke schoolveiligheid op school (24)**

### **E5. Fysieke schoolveiligheid buiten school (25)**

Fysieke schoolveiligheid betreft geen ervaring of gevoel van de leerling zelf, maar de waarnemingen die door de leerling zijn gedaan. Deze schalen worden alleen gepresenteerd als klasgemiddeldes.

# Verschillen SVL & SAQI

## Klassiek (SVL) & Adaptief (SAQI)

De items uit de SVL en SAQI zijn precies hetzelfde. Het enige praktische verschil tussen de SVL en de SAQI is dat bij de SAQI de items over houdingen adaptief worden afgenomen. De overige items worden in beide versies allemaal afgenomen. In totaal zijn er 16 items voor elke basisschaal over houdingen, in totaal dus 144. Bij de SVL worden deze allemaal afgenomen. De adaptieve afname in de SAQI is gebaseerd op het zogeheten “graded response model” van Samejima (1997) en wordt uitvoerig beschreven in een document dat binnenkort beschikbaar komt op onze website. Het komt in het kort neer op de volgende stappen:

1. Na elk item wordt voor een individuele leerling een schatting gemaakt van zijn/haar positie op de betreffende houding.
2. Op basis van die positie wordt het volgende item uitgekozen dat de meeste informatie toevoegt over zijn/haar positie.
3. Deze procedure herhaalt zich na elk afgenomen item.
4. Bij een hoge mate van consequentie in de antwoorden worden geen verdere items aan de leerling voorgelegd.
5. Als een leerling een item verkeerd interpreteert, dan wordt dat als inconsequent herkend en worden er weer meer items aangeboden, net zo lang totdat er toch een hoge mate van consequentie bereikt is.

## Voordelen van de SAQI

### 1. Afnameduur

Door de adaptieve procedure worden bij de SAQI gemiddeld 87 van de 144 items (61%) afgenomen. Bij slechts 1,7% van de leerlingen die de SAQI heeft gemaakt, wordt geen optimale consequentie bereikt en worden alle items aangeboden. De afnameduur van de SAQI is daardoor gemiddeld korter dan die van de SVL. Daar staat tegenover dat bij de SVL ook twee korte versies beschikbaar zijn die elk de helft van alle items omvatten. Zie p.4 voor de details over de duur van de afname.

### 2. Betrouwbaarheid

Uit internationaal onderzoek is gebleken dat de adaptieve procedure geen negatieve gevolgen heeft voor de betrouwbaarheid van de metingen. Uit ons eigen onderzoek naar verschillen tussen de SVL en de SAQI is gebleken dat de betrouwbaarheid van de SAQI hoger is dan die van de SVL. In de SVL worden significant meer tegenstrijdige antwoorden gegeven dan in de SAQI.

### 3. Validiteit

Een hoge validiteit betekent dat een vragenlijst meet wat het bedoelt te meten. Als items anders geïnterpreteerd worden dan bedoeld, dan wordt de validiteit lager. Bij de SVL worden alle items meegeteld voor de norm van een basisschaal. Bij de SAQI hebben enkele verkeerd geïnterpreteerde items weinig tot geen invloed op de norm van een basisschaal, omdat deze items nauwelijks meegewogen worden in de analyse. Hierdoor is de validiteit van de SAQI ietsje hoger dan die van de SVL.

#### **4. Normering**

Bij een klassieke vragenlijst zoals de SVL worden alle afgenomen items meegewogen in de normering. Dat kan invloed hebben op de validiteit. En dat kan vooral het geval zijn bij verschillende soorten leerlingen. Leerlingen van een VMBO zullen mogelijk meerdere items anders interpreteren dan leerlingen van een VWO. Dat zou betekenen dat voor de verschillende soorten leerlingen verschillende normen gehanteerd zouden moeten worden. Bij de SAQI is dit probleem afwezig. Als bij verschillende groepen leerlingen enkele items anders geïnterpreteerd worden, dan worden deze door de adaptieve procedure vanzelf op een andere manier meegewogen in de normering. De adaptieve procedure houdt rekening met elk individueel verschil in antwoord patronen. Er wordt dus impliciet ook rekening gehouden met leeftijd, sekse, schooltype, enzovoorts. In wetenschappelijke termen: bij de adaptieve procedure van de SAQI wordt 'meetinvariantie' geoptimaliseerd.

#### **5. Samenvattend**

De SAQI biedt diverse voordelen, waarschijnlijk de reden dat de SAQI veel populairder is dan de oorspronkelijke SVL. Dat wil niet zeggen dat de SVL niet voldoet aan alle eisen die aan een goede vragenlijst gesteld mogen worden. Een praktisch voordeel van de SVL is de mogelijkheid om twee keer precies de helft van de vragenlijst af te nemen. Een tweede praktisch voordeel van de SVL is dat alle leerlingen evenveel items krijgen aangeboden. Bij de SAQI ontstaan daar weleens discussies over, ook tussen leerlingen. Daarom wordt weleens door scholen gevraagd of het aantal afgenomen items een indicatie is voor serieus antwoorden. Dit is zeker niet het geval. Iemand kan heel serieus antwoord geven en toch iets meer vragen krijgen dan iemand die iets minder serieus antwoord geeft. Dit hangt van vele factoren af. Een uitgebreide beschrijving hiervan komt binnenkort op onze website.



# Normering

## Items & antwoordmogelijkheden

De SVL en SAQI zijn vragenlijsten, maar er worden eigenlijk geen vragen gesteld. In plaats daarvan worden stellingen (items) aangeboden waarbij een leerling kan aangeven in hoeverre die stelling van toepassing is op hem/haarzelf. Bijvoorbeeld: “Ik vind huiswerk maken meestal leuk.” Er zijn dan drie antwoordmogelijkheden:

- A. Dat is zo
- B. Dat weet ik niet
- C. Dat is niet zo

In de instructies voor de leerlingen staat dat het middelste antwoord gekozen kan worden als een leerling niet kan kiezen of als een leerling denkt dat hij/zij de zin niet goed begrijpt.

## Moeilijkheid van de items

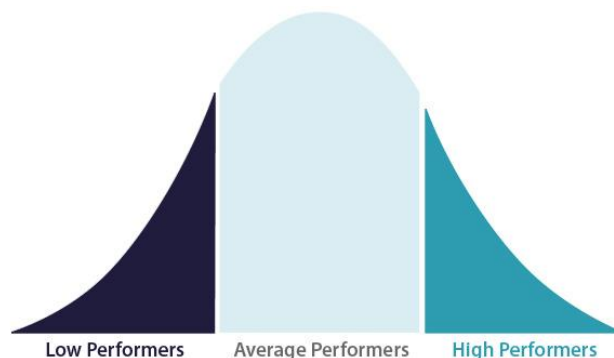
De items zijn voor alle leerlingen hetzelfde. Er zijn alleen enkele kleine verschillen tussen de versies voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. De items zijn niet te moeilijk voor de leerlingen. De formulering van de items is gebaseerd op onderzoek onder leerlingen die de vraag voorgelegd kregen hoe zij de stellingen zouden formuleren. Het kan natuurlijk weleens een enkele keer voorkomen dat een bepaalde leerling een woord niet kent. Maar als zo'n stelling dan niet goed wordt begrepen en verkeerd beantwoord wordt, wordt dat ook niet of nauwelijks meegewogen. Vooral de SAQI voorziet met de adaptieve procedure in het incidenteel verkeerd interpreteren van een stelling. Maar leerlingen worden natuurlijk wel geacht goed te lezen. De helft van de items is ‘tegen de richting in’ opgesteld. Over huiswerk maken wordt bijvoorbeeld niet steeds gevraagd of een leerling iets leuk vindt, maar ook andersom. Bijvoorbeeld: ‘Als ik huiswerk moet maken, ga ik liever eerst iets anders doen.’ Juist doordat de items afwisselend in twee richtingen opgesteld zijn, zijn de leerlingen gedwongen goed op te letten. Uit onderzoek is gebleken dat dit juist nauwkeurig invullen bevordert. Als items steeds in dezelfde richting staan, krijgen leerlingen de neiging om heel snel overal bevestigend op te antwoorden.

## Klassiek & Trekschatting

Bij de SVL worden eerst alle uitkomsten van elke schaal opgeteld. Hierbij wordt natuurlijk rekening gehouden met de richting van een stelling. Bij de hoofdschalen wordt steeds het gemiddelde genomen van de basisschalen. Bij de SAQI wordt niks opgeteld. Tijdens de adaptieve procedure wordt na elk afgenomen item steeds opnieuw een schatting gemaakt van een ‘score’, ofwel een positie op een eigenschap zoals een houding. Er wordt bijvoorbeeld een schatting gemaakt in hoeverre een leerling een positieve of negatieve houding heeft t.a.v. huiswerk maken. Deze schatting wordt uitgedrukt in een score die loopt van ongeveer -4 tot +4, met als gemiddelde 0. Het kan natuurlijk voorkomen dat de houdingen van drie basisschalen van een hoofdschaal zeer verschillende uitkomsten hebben. Iemand kan bijvoorbeeld bij ‘Motivatie’ een goede leertaakgerichtheid hebben, maar toch moeite met concentratie in de klas. In zo'n geval wordt voor de hoofdschaal ‘Motivatie’ niet een gemiddelde van de basisschalen berekend, maar worden er door de adaptieve procedure extra items aangeboden om meer zekerheid te krijgen over de positie op ‘Motivatie’. Hetzelfde geldt voor de totaalscore. Dat is niet per se een gemiddelde van de drie hoofdschalen, maar kan in individuele gevallen mede bepaald zijn door extra items.

### Frequentieverdeling & stanines

Zowel bij de SVL als bij de SAQI worden de verkregen uitkomsten omgezet naar normen van 1 tot 9. Dit zijn stanines, afkomstig van het Engelse standard nines. De omzetting naar normen hangt af van de frequentieverdeling. Zo zullen de meeste leerlingen een uitkomst hebben rond het gemiddelde. Zeer hoge en zeer lage uitkomsten zijn veel zeldzamer. Een normale frequentieverdeling van een eigenschap ziet er als volgt uit:



Bovenstaande kan nog specifieker gemaakt worden met stanines van 1 tot 9. Stanine 5 is dan de middelste norm, de middelste 20% van de leerlingen. Heel hoge en heel lage stanines representeren een steeds kleiner percentage van de leerlingen zoals hierboven goed te zien is. Bij de SVL en SAQI verschillen de berekeningen, maar worden de uitkomsten op dezelfde manier omgezet naar stanines op basis van percentages. Een stanine van bijvoorbeeld 2 representeert dus bij de SVL hetzelfde als bij de SAQI. Hieronder staan alle stanines.

Normen (stanines)	Percentage van alle leerlingen met dezelfde norm
1 = zeer negatieve indicatie	4%
2 = negatieve indicatie	7%
3 = riskante indicatie	12%
4 = normaal	17%
5 = normaal	20%
6 = normaal	17%
7 = positief	12%
8 = heel positief	7%
9 = heel positief	4%

### Riskante scores

Bij de SVL en SAQI gaat het eigenlijk vooral om de laagste drie stanines. Bij deze stanines is sprake van zwakke houdingen. In het plaatje van de frequentieverdeling hierboven kunt u zien dat deze eerste drie stanines horen bij low performers. De stanines 1 en 2 worden beschouwd als negatieve indicaties. Hierbij is echt sprake van een probleem. Stanine 3 wordt beschouwd als een riskante indicatie. Misschien is er nog geen probleem, maar loopt een leerling wel risico om problemen te krijgen. Alle overige normen (4-9) kunnen beschouwd worden als normaal. Onderscheid binnen deze groep (77% van de leerlingen) is in de rapportage opgenomen, maar heeft geen klinische betekenis. De ene leerling is misschien wat braver t.a.v. huiswerk maken dan een ander, maar dat valt allemaal onder normaal. Het is dus de bedoeling om vooral naar de lage stanines te kijken. En daarbij geven wij nog drie adviezen.

1. Er zijn 9 basisschalen voor houdingen t.a.v. school. Het komt vaak voor dat een leerling op een enkele schaal een lage stanine heeft. Dat kan natuurlijk. Misschien is dit een leerling met een goede houding t.a.v. alles wat met school te maken heeft, maar geeft aan alleen huiswerk maken vervelend te vinden. Dit is niet meteen reden tot zorg. Uit ons eigen onderzoek is gebleken dat bij drie of meer lage stanines er meestal een problematische situatie is met een leerling.
2. Hou er rekening mee dat de stanines gebaseerd zijn op de antwoorden van de leerlingen zelf. Stanines zijn dus geen rapportcijfers. En sommige leerlingen hebben de neiging te overdrijven of vertonen ander typisch antwoordgedrag. Zie daarvoor de controleschalen voor betrouwbaarheid en antwoordneigingen.
3. De rapportages kunnen het beste geïnterpreteerd worden door mensen die de leerlingen zelf ook kennen. De leerkrachten en bijvoorbeeld zorgmedewerkers of klasse-assistenten.

### **Klas- en schoolnormen**

De normen voor de leerlingen zijn gebaseerd op ongeveer een miljoen afnames in de loop van ongeveer twee decennia. Dit totaal omvat alle soorten leerlingen van alle soorten schooltypes. Op individueel niveau houdt de SAQI impliciet rekening met alle mogelijke persoonskenmerken, dus ook iemands niveau (bijv. VWO of VMBO). Er wordt op individueel niveau dus niet apart genormeerd voor diverse groepen leerlingen. De normen voor de klas worden vastgesteld door het gemiddelde te nemen van alle leerlingen van de klas. Uit ons onderzoek is gebleken dat er toch verschillen blijven bestaan tussen diverse schooltypes. Op het ene schooltype komen zwakke houdingen iets vaker voor dan op het andere schooltype. Maar dat was ook te verwachten. Op een gymnasium zijn leerlingen gemiddeld iets gemotiveerder om huiswerk te doen dan op een VMBO. Dit is ook zichtbaar in de klasgemiddeldes. Toch is het voor veel scholen ook prettig te weten hoe de houdingen van hun leerlingen zijn in vergelijking met scholen van hetzelfde schooltype. Daarom worden voor de klasgemiddeldes twee verschillende normen gepresenteerd: normen op basis van alle scholen en normen op basis van schooltype. Deze extra normen komen beschikbaar in november van dit jaar. Over afnames die in oktober gedaan zijn, kunnen deze extra normen later opgevraagd worden door opnieuw het klassenoverzicht te downloaden.

### **Stabiliteit over jaren en Corona**

De schriftelijke SVL is in 1982 ontwikkeld. Vanaf 2009 is ook de SAQI beschikbaar. In de loop van bijna vier decennia zijn diverse normeringsonderzoeken uitgevoerd. In een vergelijkend onderzoek dat binnenkort gepubliceerd wordt, is de meest bijzondere conclusie dat de houdingen van leerlingen vrijwel ongewijzigd zijn. Bijvoorbeeld de houding t.a.v. huiswerk is tegenwoordig hetzelfde als bijvoorbeeld 20 jaar geleden. Dat is natuurlijk niet vreemd. De maatschappij verandert misschien wat, maar kinderen blijven hetzelfde. Een uitzondering vormt het laatste schoolseizoen 2020 – 2021. De gegevens van dit laatste schooljaar zijn niet meegenomen in de normering, omdat de invloed van de coronacrisis op houdingen onbekend was. Inmiddels wordt dit onderzocht en binnenkort gepubliceerd.

# Rapportages

## **Drie overzichten (zie bijgevoegde voorbeelden)**

Er zijn drie verschillende overzichten: de individuele, klas- en schoolrapportage. De opmaak van de individuele en klasrapportage is grondig herzien (het schooloverzicht volgt binnenkort). Er is ook gebruik gemaakt van vele opmerkingen van klanten voor een – hopelijk – helderder presentatie en toelichting bij de normen. Drie belangrijke inhoudelijke veranderingen en een uitbreiding staan hieronder beschreven.

## **Verbetering items over pestgedrag**

De items over pestgedrag zijn relatief nieuw in vergelijking met de items over houdingen. Na grondige analyses bleek dat enkele items voor verbetering vatbaar zijn. Bovendien is pestgedrag door de jaren heen niet hetzelfde. Het vindt tegenwoordig bijvoorbeeld ook plaats via de sociale media op de mobiele telefoons van leerlingen. Daarom zijn hierover enkele items toegevoegd.

## **Verbetering klasnormen**

In de klasrapportage staat voor elke schaal van de SVL en SAQI een gemiddelde norm. De individuele normen zijn van 1 tot 9 met een landelijk gemiddelde van 5. Het landelijk klasgemiddelde is dus ook 5. Maar relatief kleine afwijkingen van 5 hebben een grotere betekenis. In de nieuwe klasrapportage staat daarom een nieuwe interpretatie van de gemiddeldes per klas (vanaf november). Daarbij worden binnenkort ook extra normen opgenomen waarbij een vergelijking gemaakt wordt tussen alle klassen van hetzelfde niveau (VWO, VMBO, etc).

## **Verbetering schoolveiligheid**

Schoolveiligheid omvat drie onderwerpen: algemene schoolveiligheid, sociale schoolveiligheid en fysieke schoolveiligheid. De bestaande items over schoolveiligheid zijn slechts enkele jaren oud. Nieuwe analyses hebben geleid tot een grondige herziening. Algemene schoolveiligheid is vrijwel hetzelfde gebleven. Onder sociale schoolveiligheid wordt verstaan het gevoel veilig te zijn bij leerkrachten en onder medeleerlingen. De items hierover blijken niets toe te voegen aan de al bestaande houdingen: relatie met de leerkrachten en sociaal aanvaard voelen. Daarom worden deze houdingen tevens gepresenteerd als schalen voor sociale schoolveiligheid.

## **Uitbreiding fysieke schoolveiligheid**

Fysieke schoolveiligheid betreft een veilig klimaat op school wat betreft ernstige geweldsincidenten of bedreigingen. Na analyse bleek dat er eigenlijk iets meer items gepresenteerd zouden moeten worden. Het is zeer belangrijk om te weten dat deze items niet de eigen ervaringen betreffen van leerlingen. Dat is voor een vragenlijst als de SVL of SAQI niet gepast en kan onnodig leerlingen van slag brengen. Daarom zijn de items zodanig opgesteld dat leerlingen optreden als waarnemer op school. Bijvoorbeeld: ‘Op deze school zijn leerlingen die een mes bij zich hebben.’ De resultaten van deze schaal worden niet vermeld bij de individuele rapportages, omdat het hierbij niet om eigen ervaringen gaat. De resultaten worden vermeld bij het klasoverzicht. Daarbij worden alle afzonderlijke items gepresenteerd zodat de leiding van een school goed inzicht krijgt om welke specifieke zaken het gaat. Er worden dan bij de items geen persoonlijke gegevens gepresenteerd, maar alleen het aantal keren dat in een klas ‘ja’, ‘nee’ of ‘weet niet’ is geantwoord.

### **Interpretatie individuele rapportage**

Voor elke leerling kan een rapportage worden gedownload. Deze rapportage is alleen relevant als er sprake is van meerdere negatieve of riskante indicaties. De rapportage kan dan gebruikt worden om intern een leerling te bespreken. Als de school daartoe besluit, kan de rapportage ook gedeeld worden met de ouders. Het is belangrijk dat de resultaten in de gepresenteerde volgorde worden gelezen. De eerste resultaten betreffen betrouwbaarheid van invullen en antwoordneigingen. Dit kan de andere resultaten beïnvloeden. Mocht dit inderdaad het geval zijn, kan het zijn dat negatieve of riskante indicaties niet geheel betrouwbaar zijn.

### **Interpretatie klasrapportage**

Een klasrapportage geeft de resultaten weer van alle leerlingen in een overzichtelijke, alles omvattende tabel. Deze rapportage is vooral bedoeld om snel te kunnen opzoeken welke leerlingen van een klas negatieve of riskante indicaties hebben. Dit kan het beste gedaan worden door intern begeleiders, zorgcoördinatoren en/of leerkrachten.

### **Interpretatie schooloverzicht**

In het schooloverzicht staan geen individuele resultaten, maar uitsluitend de gemiddeldes per klas, per schooltype en een totaaloverzicht van de school. Deze rapportage biedt inzicht in bijvoorbeeld verschillen tussen klassen binnen de school, of hoe de situatie op school is in vergelijking met andere scholen van hetzelfde schooltype.

### **Omgang met de rapportages**

Hoe met de diverse rapportages om te gaan hangt af van het specifieke gebruikersdoel.

#### **1. Signalerings-instrument: Signaleren van negatieve of riskante houdingen**

Het beste kan eerst de klasrapportage gebruikt worden om te zien welke leerlingen negatieve of riskante indicaties hebben. Daarna kan voor die leerlingen de individuele rapportage bekeken worden.

#### **2. Adviserings-instrument: Advies over hulp aan leerlingen of maatregelen op school**

Hiervoor kan het beste de individuele rapportage gebruikt worden. Het kan zijn dat individuele leerlingen gebaat zijn bij maatregelen op school. Dan is het aan te raden ook het schooloverzicht te raadplegen. Stel bijvoorbeeld dat een leerling ernstig gepest wordt. Mogelijk biedt het schooloverzicht een handvat om maatregelen te treffen die ernstig pesten op school kunnen verminderen.

#### **3. Evaluatie-instrument: Evaluatie van het onderwijsleerproces op school**

Hiervoor kan het schooloverzicht gebruikt worden. Daarna kunnen klasoverzichten wellicht informatie toevoegen.

# Gebruikershandleiding (in 10 stappen)

## Aanvragen & afnameprocedure

De gehele procedure van aanvragen tot en met het downloaden van rapportages is bij de SVL en SAQI efficiënt en vereist weinig inspanning en tijd van degene die de afnames organiseert. In het kort komt het erop neer dat u als organisator de beheerder wordt van een eigen webpagina voor uw school. Beheerders zijn meestal intern begeleiders of zorgcoördinatoren. De gehele procedure staat op de volgende pagina's in 10 stappen beschreven. Het kost ongeveer een uur om alles goed te lezen en zelf e.e.a. uit te proberen. Hou er wel rekening mee dat een aanvraag door ons geautoriseerd moet worden. Meestal doen wij dit binnen een uur, maar het kan een enkele keer ietsje langer duren. Als u vragen heeft, kunt u natuurlijk contact opnemen per e-mail of per telefoon. Wij zijn de hele dag bereikbaar. Het kan wel gebeuren dat we op alle nummers in gesprek zijn. Als u een duidelijk bericht achterlaat, uw naam en het telefoonnummer waarop u het best bent te bereiken, dan bellen we onmiddellijk terug.

## Stap 1: Aanvragen van inloggegevens (en bewaar deze goed!)

Ga naar de website van de SVL of de SAQI en klik in het menu links op de pagina onder 'Bestellen' op 'Aanvragen'. Vul het aanvraagformulier in en klik op 'Verstuur'. Let op dat u het juiste e-mailadres invult! Aanvragen is geheel kosteloos.

Uw aanvraag moet nu door ons geautoriseerd worden. Dit doen wij om even te controleren of de aanvraag niet door bijvoorbeeld een leerling gedaan is. Wij controleren elk uur op binnengekomen aanvragen. Het kan een enkele keer ietsje langer zijn. Dus hou er rekening mee dat u niet onmiddellijk, maar wel heel snel een bevestiging krijgt per e-mail.

In een e-mail ter bevestiging van uw aanvraag ontvangt u inloggegevens. Deze gegevens zijn bedoeld voor u als beheerder van de webpagina. Het is niet de bedoeling dat u deze inloggegevens deelt met anderen, ook niet met andere leerkrachten van uw school. Het is in het verleden wel gebeurd dat leerlingen op die manier de beschikking kregen over de inloggegevens en daarmee persoonlijke informatie van andere leerlingen konden inzien.

Controleert u ook uw spam-box als de bevestigingsmail op zich laat wachten!

Als u uw inloggegevens kwijt bent geraakt, of u heeft het vermoeden dat uw inloggegevens in handen van derden zijn gekomen, neem dan contact op met ons. Dan sturen wij u onmiddellijk nieuwe inloggegevens.

Als u gegevens wilt wijzigen, kunt u dat aanvragen op de webpagina onder 'Schoolgegevens: Adres'. Wij krijgen dit verzoek automatisch binnen en wijzigen binnen een uur de gegevens. Het gebeurt bijvoorbeeld regelmatig dat degene die de aanvraag heeft gedaan niet als beheerder gaat optreden. Dan kunnen wij het e-mailadres voor contact wijzigen. Als u haast heeft en liever niet wacht, bel dan even, dan maken we het onmiddellijk in orde.

## **Stap 2: Inloggen als beheerder**

In het menu, links op de pagina, kunt u inloggen.

Als u bent ingelogd, ziet u links in het scherm een aantal mogelijkheden.

U kunt deze mogelijkheden even allemaal rustig bekijken.

Als u niet kunt inloggen, neem dan contact met ons op.

## **Stap 3: Voorbereiden: klas aanmaken**

Ga links in het menu naar ‘Test voorbereiden: Nieuwe klas’. Hier kunt u voor elke klas een klas aanmaken. Elke klas krijgt dan inloggegevens voor de afnames van de leerlingen en inloggegevens voor de leerkracht die daarmee de resultaten van zijn/haar klas kan inzien.

U kunt het eerst even uitproberen door bijvoorbeeld een testklas aan te maken. Noem deze bijvoorbeeld: ‘Klas Test’, ‘Klas Proef’ of ‘Klas 0’, of wat u zelf geschikt lijkt. Alles nog steeds kosteloos.

Als u zich heeft vergist, kunt u de klas verwijderen en opnieuw beginnen. U kunt meerdere klassen aanmaken, of een klas voor elke groep van leerlingen naar uw keuze. U hoeft niet de leerlingen in te vullen. Dat gaat vanzelf als de leerlingen de afname beginnen. Die vullen dan hun naam en leerling-nummer in en dat wordt automatisch geregistreerd.

Vervolgens wordt gevraagd een niveau aan te klikken. Er zijn opties voor basisschool groep 6, 7 en 8 en voor voortgezet onderwijs klas 1, 2 en 3. Bij klas 4, 5 en 6 kunt u klas 3 aanvinken. Geef klassen wel de juiste naam. Bijvoorbeeld: ‘Klas 3b’.

Bij ‘Testvariant’ kunt u kiezen of u ook de pestitems en/of schoolveiligheidsitems wilt afnemen.

Auditieve afname is geschikt voor leerlingen van wie u denkt dat het lezen van de items teveel moeite gaat kosten.

In de SAQI (niet in de SVL) kan de optie ‘Leerkrachtbeoordeling’ gebruikt worden. Als de leerkracht inlogt met de inloggegevens voor de leerkracht, kan hij/zij 18 van de 144 vragen (2 vragen voor elke basishouding) invullen. In de individuele rapportage wordt dan grafisch het verschil weergegeven in de hoofdschalen tussen de leerling en de leerkracht.

Als u een klas heeft aangemaakt, klikt u op ‘Overzicht’. Dan ziet u al uw aangemaakte klassen onder elkaar staan.

## **Stap 4: Voorbereiden voor afname**

De SVL en SAQI kunnen gemaakt worden op computers, laptops en tablets. Ook op sommige smartphones, maar niet allemaal. Smartphones hebben wel een nadeel, dat het scherm wat klein is wat niet bevorderlijk is voor serieus invulgedrag.

Let op dat er geluid afgespeeld kan worden als u leerlingen heeft die de auditieve afname willen doen.

Klik links in het menu op ‘Overzichten: Klassen’. U ziet weer alle klassen onder elkaar staan. Als u nu op een klas klikt, ziet u logingegevens voor de leerlingen en voor de leerkracht.

De inloggegevens voor de leerlingen zijn de gegevens waarmee een leerling een afname kan starten. Deze kunt u doorsturen naar de leerkracht. Let op: de optie ‘Mail leerkracht inloggegevens en afname instructies’ werkt bij sommige scholen niet. Daar kunnen wij niets aan doen op korte termijn. Het heeft te maken met beveiliging op de servers waar de school gebruik van maakt.

De inloggegevens voor de leerlingen kunnen door de leerkracht bijvoorbeeld op het schoolbord genoteerd worden zodat de leerlingen allemaal tegelijk de inloggegevens kunnen invoeren. Deze inloggegevens zijn eenvoudig en bestaan uitsluitend uit letters en cijfers zodat er weinig kans is op verkeerd invullen. Alle leerlingen van een klas gebruiken dus dezelfde inloggegevens!

De inloggegevens voor de leerkracht zijn eigenlijk alleen bedoeld voor na de afnames. Met deze gegevens kan de leerkracht de resultaten inzien van zijn/haar eigen klas, maar niet van andere klassen. Let u erop dat u aan de leerkracht doorgeeft voorzichtig om te gaan met deze gegevens, zodat leerlingen het niet kunnen gebruiken om de resultaten van anderen in te zien. U kunt, als beheerder, ook besluiten deze gegevens niet door te sturen, maar de leerkracht uit te nodigen gezamenlijk de resultaten in te zien met u als beheerder. U kunt natuurlijk ook de rapportages uitprinten en aan de leerkracht geven.

Na de afnames (ook tijdens de afnames) kunt u in het klasoverzicht alle afnames zien. De leerlingen staan met naam en leerling-nummer onder elkaar. Als u snel een individuele leerling wilt opzoeken, kan dat ook in het menu: 'Overzichten: Leerlingen'.

### **Stap 5. Afwezigheid leerling of onderbroken afname**

Als een leerling afwezig is op de dag van de afnames, kan op elke andere dag de afname alsnog gedaan worden met dezelfde inloggegevens.

Als een leerling de vragenlijst niet af heeft, of de afname is onderbroken door een storing, dan kan deze afname binnen een week hervat worden. Dit wordt automatisch ook geregistreerd in het overzicht. Als u op een onderbroken afname klikt, verschijnt een unieke individuele logincode en wachtwoord voor die leerling. Als de leerling daarmee inlogt, dan gaat de vragenlijst verder waar hij onderbroken was.

### **Stap 6: Oefenen als beheerder**

Het is natuurlijk niet verplicht, maar wel handig voor u als beheerder de vragenlijst zelf een keer te maken en het gehele proces van aanvragen tot downloaden van rapportages te doorlopen. Als u dan zelf de SVL of SAQI gaat maken, let dan op dat u dan eerst uitlogt als beheerder.

U kunt een proefafname het beste in een testklas doen. Anders wordt uw afname geregistreerd in een klas waar u het misschien niet wilt. U kunt afnames niet zelf verwijderen en wij kunnen dat ook niet. We kunnen dit aanvragen bij onze IT-afdeling, maar dat kan dan een paar dagen duren.

Als u bij de proefafname ook een rapportage wilt, wordt er automatisch gefactureerd. Als het u alleen gaat om een indruk te krijgen van de items in SVL of SAQI, dan kan dat ook gratis. Als u dan negens (99) invult bij leeftijd en liefst ook bij leerling-nummer, wordt dit automatisch herkend als proefafname en niet gefactureerd.

Als u problemen ondervindt tijdens het inloggen, kan het zijn dat uw internetbrowser geen cookies accepteert. U kunt in uw browser instellen dat deze wel geaccepteerd worden.

Als u vragen heeft gedurende het doorlopen van het proces, kunt het best met ons bellen. Zeer grote kans dat wij direct kunnen opnemen en u meteen kunnen helpen. Anders bellen wij zo snel mogelijk op dezelfde dag terug.



### **Stap 7. Rapportages opvragen**

Log in als beheerder. Links in het menu staan onder ‘Overzichten’ drie mogelijkheden: School, Klassen en Leerlingen.

Bij ‘Leerlingen’ kunt u op een leerling klikken (op de naam in blauw). Onder ‘Dossier’ kunt u een individuele rapportage opvragen en downloaden. Onder ‘Overzicht normgegevens’ kunt u een excel-bestand downloaden met alle uitslagen. Dit kan gemakkelijk gebruikt worden om de gegevens van de leerling op te slaan in schoolbestanden of volgsystemen.

Bij ‘Klassen’ kunt u op een klas klikken (in blauw). Dan ziet u onder de inloggegevens alle leerlingen die in deze klas de SVL of SAQI gemaakt hebben. Daaronder kunt u weer rapportages en gegevens in excel downloaden.

Bij ‘School’ kunt u eerst diverse mogelijkheden aanvinken die u in de rapportage getoond wilt zien. Daarna kunt u dit bestand weer downloaden.

U kunt alle rapportages downloaden of uitprinten of doormailen. Wees voorzichtig daarmee in verband met privacygevoelige informatie van de leerlingen. Het is gebeurd dat uitgeprinte bestanden toch in het bezit kwamen van leerlingen.

### **Stap 8: Instructies voor de leerkracht en leerling**

De instructies voor de leerkracht zijn heel eenvoudig. Als die beschikken over de inloggegevens voor de afname, hoeven zij die alleen op het schoolbord te schrijven. De leerlingen moeten daarna hun naam en leerling-nummer invullen. Daarnaast dienen leerkrachten er natuurlijk zorg voor te dragen dat alle leerlingen in alle rust de SVL of SAQI kunnen maken.

Instructies voor de afname hoeven niet voorgelezen te worden, want die worden automatisch voor het begin van de vragenlijst aan de leerlingen zelf aangeboden. Het is wel raadzaam om alert te blijven op leerlingen die eventueel toch de instructies niet goed begrepen hebben.

De leerkracht kan er eventueel voor kiezen om klassikaal de instructies voorafgaand aan de vragenlijst te lezen terwijl de leerlingen allemaal meelesen.

### **Stap 9: Meelezen met het begin van de afname**

1. Links op de pagina kunnen jullie inloggen. De gegevens staan op het bord.
2. Nu zie je een pagina van jullie klas. Je moet hier je leerling-nummer, voornaam, achternaam, leeftijd en of je een jongen of meisje bent invullen. Er is nu ook een derde optie ‘Anders’ voor kinderen die om wat voor reden dan ook liever niet invullen of zij een jongen of meisje zijn.
3. Klik nu op verder. Op de volgende pagina kan je alles nog een keer controleren.
4. Welke taal spreek je thuis het meest? Nederlands of een andere taal. Als iemand daarover twijfelt, steek je vinger dan op.
5. Wat was ongeveer je cijfer voor de volgende vakken op je laatste rapport?

Taal (bijv. Nederlands, Engels):

Exact (bijv. Rekenen, Natuurkunde):

Zaak (bijv. Geschiedenis, Economie):

Bij leerlingen van de basisschool kan een leerkracht hier mogelijk advies geven over wat een goede indicatie is. Bijvoorbeeld de laatste beoordeling op een leestest.

### Stap 10: Aanwijzingen voor de leerling: lees dit rustig en precies!

Deze vragenlijst gaat over jou en je school, en wat je daarvan vindt.

Het gaat om jouw mening.

Er zijn dus geen goede of foute antwoorden zoals bij een toets.

Alleen jouw mening telt en geef daarom gewoon een eerlijk antwoord.

Voorbeeld van een vraag: 'Ik vind huiswerk maken meestal leuk.'

Je kunt steeds kiezen uit drie antwoorden:

A. Dat is zo

B. Dat weet ik niet

C. Dat is niet zo

Als de zin **een beetje** of **helemaal** bij je past, kies je: A. Dat is zo

Als de zin **bijna niet** of **helemaal niet** bij je past, kies je: C. Dat is niet zo

Als je **niet kunt kiezen** tussen A of C, kies je: B. Dat weet ik niet

Ook als je de zin **niet begrijpt**, kies je: B. Dat weet ik niet

Let op het volgende:

1. Lees de vragen goed en beantwoord elke vraag eerlijk.

2. Er zijn geen foute antwoorden.

Elk antwoord is goed als het bij je past.

3. Je hoeft niet lang na te denken over een antwoord.

Kies het antwoord dat het eerst in je opkomt; dat is meestal het beste.

### Stap 11: Leerkrachtbeoordeling

Als de school gekozen heeft voor de optie 'leerkrachtbeoordeling', kan dit door een leerkracht als volgt gedaan worden.

De leerkracht logt in met de inloggegevens voor de leerkracht. Deze zijn zichtbaar als op de betreffende klas wordt geklikt.

Vervolgens klikt de leerkracht op 'klasoverzicht'. Dan staat midden op het scherm: 'Start leerkrachtbeoordeling'. Op deze pagina wordt de leerkracht automatisch van leerling naar leerling gebracht. Er kan ook zelf gekozen worden voor welke leerlingen de beoordeling wordt ingevuld. Voor elke leerling met lage scores worden dan 18 items aangeboden. Dit zijn 18 items die alle leerlingen zelf ook hebben ingevuld. De antwoorden van de leerkracht worden vervolgens opgenomen in de individuele rapportages. Daarin worden grafisch de verschillen met de leerling zichtbaar gemaakt.